

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบันการศึกษานพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีระดับชั้นปีและคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาเป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variable) และคะแนนการให้เหตุผลทางจริยธรรมเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable)

กลุ่มตัวอย่างประชากร

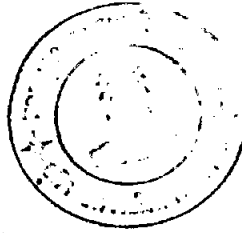
กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษานครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในปีการศึกษาน ๒๕๒๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ๕ สถาบัน คือ

๑. คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล
๒. โรงเรียนพยาบาลคณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
๓. คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๔. คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๕. คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การที่ผู้วิจัยเลือกสถาบันการศึกษานพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุว่าเป็นสถาบันที่มีอยู่ในทุกภาคของประเทศ และน่าจะเป็นตัวแทนประชากรอันเป็นนักศึกษาพยาบาลทั้งหมดได้

การสุ่มตัวอย่างประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรตามสถาบันการศึกษานออกเป็น ๕ สถาบันในแต่ละสถาบันแบ่งออกตามชั้นปี และทำการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละชั้นปี โดยคิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของจำนวนนักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้นปี รวมได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นเป็นจำนวน ๔๑๔ คน ดังแสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนนักศึกษาพยาบาลที่เป็นตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งตาม
สถาบันการศึกษาและระดับชั้น

ระดับชั้น สถาบัน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	รวม
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๕	๒๕	๒๐	๒๒	๙๒
โรงเรียนพยาบาล คณะแพทยศาสตร์รามา มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๓	๒๐	๒๐	๒๐	๘๓
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๘๐
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๘๐
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลารา	๒๑	๒๐	๒๐	๒๐	๘๑
รวม	๑๐๘	๑๐๕	๑๐๐	๑๐๒	๔๑๕

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ก. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพทั่วไปของผู้ตอบ อันได้แก่ ระดับชั้น และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข. แบบสอบวัดจรรยาวิพากษ์

แบบสอบวัดจรรยาวิพากษ์ฉบับที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบ เดอะดีไฟนิง อิชวูส์ เทสต์ (The Defining Issue Test) ของ เจมส์ อาร์ เรสต์ และคณะ (Rest et al) ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย นางสาว วณี ออมสิน และคณะ โดยยังคงรูปของความหมายเดิมไว้ทุกประการ ภัยคือว่าแบบสอบของเรสต์ เป็นแบบสอบถามเพียงแต่เปลี่ยนแปลงประโยคและคำพูดที่ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย และได้หาค่าความตรงของการแปล (Content Validity) ไว้มีค่าเท่ากับ .๗๒ และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ ๐.๖๕ °

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบวัดจรรยาวิพากษ์ที่ได้แปลและเรียบเรียงไว้แล้วนี้ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ ๓ ของโรงเรียนพยาบาลดุสิตการแพทย์และอนามัย กองการศึกษา กรมแพทยทหารเรือ จำนวน ๒๕ คน โดยใช้สูตรการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

$$r_{tt} = 1 - \frac{MS_{error}^2}{MS_{ind}}$$

(รายละเอียดสูตรที่ใช้แสดงไว้ในภาคผนวก ก.)

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบ เท่ากับ .๕๕

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

° วณี ออมสิน "พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า ๒๕๒๒) หน้า ๘๓

๒ วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติเคราะห์สำหรับการวิจัย กองวิจัยการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๓, หน้า ๑๓๘.

ความเป็นมาและลักษณะของแบบสอบ

แบบสอบวิจัยรยาวิพากษ์ของเรสส์และคณะรุ่นนี้ เริ่มใช้ครั้งแรกในระหว่างปี ค.ศ. - ๑๙๗๑ - ๑๙๗๒ ทั้งในการศึกษาแบบระยะยาว (Longitudinal Study) และแบบภาคตัดขวาง (Cross sectional Study) โดยพัฒนามาจากวิธีการของ ปี อาร์ เจท์ (Piaget) และ โคลเบอร์ก (Kohlberg) ซึ่งแบบสอบดังกล่าวมีปัญหาเรื่องเวลาและความเชี่ยวชาญในการตรวจวิเคราะห์ทักษะและความเป็นปรนัยของแบบสอบ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวนี้เรสส์ได้สร้างแบบสอบ - ดี ไอ ที (The Defining Issue Test : DIT) ขึ้น โดยมีเกณฑ์ในการสร้าง ดังนี้

๑. ระบัตระวังเกี่ยวกับโครงสร้างของชั้นในแต่ละข้อความ โดยสร้างให้ข้อความที่แทนชั้นสูงมีความเป็นนามธรรมอย่างเด่นชัด เพื่อให้ผู้ถูกตีความเป็นความคึกซ์ที่ต่ำกว่า ตัวอย่าง เช่น แทนที่จะใช้ข้อความว่า "ชีวิตมีคุณค่ากว่าทรัพย์สินสมบัติ" จะใช้ข้อความว่า "ค่านิยมอะไรที่ควรจะเป็นรากฐานของการปกครองเพื่อให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติต่อกัน" ถ้าใช้ข้อความแรกผู้รับการทดสอบที่อยู่ในหลายชั้นจะ เลือกตอบข้อความนี้

๒. มีข้อความที่เป็นตัวดวงแทรกอยู่ เพื่อตรวจดูแนวโน้มในการเลือกของผู้รับการทดสอบว่าจะเลือกเพราะเข้าใจความหมาย หรือเลือกเพราะเห็นว่าข้อความนั้นซับซ้อน (ข้อความที่เป็นตัวดวงประกอบด้วยข้อความที่ไม่มีความหมายหรือวลีที่ยืดยาวฟังดูหรูหราแต่ไม่ได้อความหมาย)

๓. ระบัตระวังการจัดข้อความที่แทนชั้นต่าง ๆ ให้มีความยาวของข้อความ ความซับซ้อนของคำและการใช้ศัพท์เทคนิคใกล้เคียงกัน

๔. ข้อความที่เป็นตัวแทนของชั้น จะมีข้อความที่แทนชั้นหนึ่ง ๆ เพื่อว่าถ้าผู้รับการทดสอบไม่คุ้นกับข้อความแบบหนึ่ง อาจเลือกข้อความอื่นซึ่งเป็นตัวแทนของชั้นเดียวกันได้ และแบบสอบ ดี ไอ ทีนี้จะประกอบด้วยปัญหาทางจริยธรรม (Moral Dilemmas) ๖ เรื่อง ของโคลเบอร์ก ในแต่ละเรื่องจะมีข้อความอีก ๑๒ ข้อ ให้ผู้ทำแบบสอบประเมินค่าความสำคัญ ๕ อันคัม ที่มีต่อการตัดสินใจในตอนแรกว่า ตัวเอกของเรื่องควรจะทำอย่างไรในแต่ละสภาพการณ์ คือ สำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญพอควร สำคัญน้อย และไม่สำคัญเลย แล้วจึงนำข้อความจากการประเมินค่าแล้วทั้ง ๑๒ ข้อความมาจัดเรียงหาอันคัมที่สำคัญที่สุด ๔ อันคัมคือ สำคัญเป็นอันคัมที่หนึ่ง สำคัญเป็นอันคัมที่สอง สำคัญเป็นอันคัมที่สาม และสำคัญเป็นอันคัมที่สี่ ข้อความในแต่ละข้อความใน ๑๒ ข้อความ จะเป็นตัวแทนของขั้นพัฒนาการทางจรรยาวิพากษ์ (Moral Judgement Stage) แบบสอบ ดี ไอ ที

จึงเป็นแบบสอบที่มุ่งใช้การวิพากษ์ (Judgement) แบบมีสภาพการณ์ให้เลือก พร้อมทั้งประเมินให้
ความสำคัญแก่เหตุผลซึ่งได้รับการพิจารณาในเชิงสถิติ และผ่านการปรับปรุงมาแล้วในข้อจำกัดทั้ง -
รายละเอียดต่อไปนี้

๑. การหาค่าความตรงทางโครงสร้างของแบบสอบ ที ไอ ที ด้วยวิธีการต่าง ๆ

๑.๑ การสอบซ้ำ (Test O Retest Stability)

การสอบซ้ำนี้ทำกับเด็ก ม.ศ. ๒ จำนวน ๒๔ คน โดยเว้นช่วงเวลาในการ
ทำห่างกัน ๒ อาทิตย์ พบค่าสหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน ของคะแนนพัฒนาการชั้น มีค่า
.๘๑

๑.๒ ค่าสหสัมพันธ์กับแบบสอบอื่น

๑.๒.๑ ค่าสหสัมพันธ์กับแบบสอบของโคลเบอร์ก

จากการวิจัยของเรสคัพพบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนพัฒนาการทาง -
จริยธรรมชั้น P ของแบบสอบ ที ไอ ที กับคะแนนจากการวัดจริยธรรม ของโคลเบอร์กมีค่า
.๖๘

๑.๒.๒ ค่าสหสัมพันธ์กับแบบสอบความสามารถในการเข้าใจข้อความที่อยู่ใน

ในชั้นสูง (Comprehension of Moral : Political Concepts) พบว่าสหสัมพันธ์มีค่า
.๖๗

๑.๒.๓ ค่าสหสัมพันธ์กับแบบสอบทัศนคติทางสังคมและการเมืองเกี่ยวกับ

ประเด็นที่เป็นปัญหาโต้แย้ง ๒ ชนิด

ก. Law and Order Test สัมพันธ์ระบบสังคมที่คงอยู่แม้จะมีการ

กระจายสิทธิ เสรีภาพ สวัสดิภาพ ของบุคคลในสังคมไม่เหมาะสม พบว่าสหสัมพันธ์แบบสอบ
ที ไอ ที มีความสัมพันธ์ทางลบกับแบบสอบ

ข. แบบสอบ Libertarian Democratic Test เป็นแบบสอบที่

คำตอบเห็นด้วยกับการสนับสนุนเสรีภาพของประชาชนภายใต้สภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นที่พอใจพบว่า
ค่าสหสัมพันธ์ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. การตรวจสอบความคงที่ของข้อมูล (Consistency Check)

แบบสอบจะยอมรับได้ว่าผู้ทำแบบสอบทำด้วยความจริงใจ ตั้งใจ หรือมีความเข้าใจหรือไม่ จะต้องผ่านการตรวจสอบความคงที่ของข้อมูลระหว่างกาประเมินค่าและการจัดอันดับความสำคัญ โดยตรวจสอบว่า ในการประเมินค่าข้อความว่า มีความสำคัญมากน้อยนั้น สอดคล้องกับการจัดอันดับความสำคัญหรือไม่ ถ้าไม่สอดคล้องถือว่ามีความไม่คงที่ที่เกิดขึ้น ซึ่งถ้าเกินกว่า ๒ เรื่องขึ้นไป หรือมีการประเมินค่าในเรื่องหนึ่ง ๆ เหมือนกันเกินกว่า ๕ ข้อ เกินกว่า ๒ เรื่อง ถือว่าแบบสอบนั้นใช้ไม่ได้

๓. วิธีการตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนสามารถทำได้ ๒ วิธีคือ

๓.๑ ตรวจด้วยมือ (Hand Scoring)

๓.๒ ตรวจด้วยเครื่อง (Machine Scoring)^{*}

สำหรับการตรวจให้คะแนนที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษารังนี้ใช้วิธีการตรวจด้วยมือ

(Hand Scoring) ตามขั้นตอนของ เจมส์ อาร์ เรสต์ (James R. Rest)^๒ ซึ่งกระทำโดยลำดับดังนี้

๑. ให้นำหน้า ๔, ๓, ๒, ๑ กับข้อความที่นักศึกษาแต่ละคนจัดไว้เป็นอันดับ ๑, ๒, ๓ และ ๔ ตามลำดับ

๒. รวมนำหน้าของข้อความในแต่ละชั้น คือ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น ๔ ส่วนในชั้น ๕ คือ ชั้น ๕ A , ๕ B และชั้นที่ ๒ รวมเข้าด้วยกันทุกเรื่อง ได้คะแนนชั้น P อันเป็นชั้นพัฒนาการที่ใช้เป็นดัชนีบอกพัฒนาการทางจริยธรรมโดยส่วนรวม

๓. นำนำหน้าคะแนนรวมในแต่ละชั้นไปหาชั้นพัฒนาการตามวิธีการที่เสนอไว้ในคู่มือของ เรสต์

๔. นำนำหน้าคะแนนของแต่ละชั้นไปหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

^{*} Rest, Manual for the Defining Issue Test, pp. 7 - 12.

^๒ Ibid. p. 7 - 12.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการดังนี้

๑. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถาบันต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยทำการนัดหมายเวลาแก่นักศึกษาในแต่ละสถาบันเพื่อการตอบแบบสอบถาม

๒. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำแบบสอบถามและประโยชน์จากการวิจัยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ

๓. ผู้วิจัยอ่านคำสั่งและคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม โดยให้ผู้อ่านดูคำชี้แจงจากแบบสอบถามไปพร้อม ๆ กับอธิบายจนผู้ตอบมีความเข้าใจ และพร้อมที่จะทำแบบสอบถาม

๔. ให้เวลาในการทำแบบสอบถามประมาณ ๔๕ นาที ถึง ๑ ชั่วโมง

๕. เก็บแบบสอบถามที่ได้รับการตอบแล้วมาด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การจัดกระทำข้อมูล

๑.๑ คัดเลือกข้อมูลเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ โดยผ่านการตรวจสอบความคงที่ของข้อมูล (Consistency Check) ตามเกณฑ์ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน ๓๔๘ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓๑

๑.๒ จำแนกข้อมูลของนักศึกษาพยาบาลออกเป็นกลุ่มตามระดับชั้นและคะแนนเฉลี่ยสะสมอันแสดงถึงสัมฤทธิผลทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล ดังแสดงในตารางที่ ๒ ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนนักศึกษาพยาบาลที่เป็นตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งตามชั้นปีและคะแนนเฉลี่ยสะสม

ชั้นปี	คะแนนเฉลี่ยสะสม			รวม
	๑.๕๐ - ๒.๕๐	๒.๕๐ - ๓.๐๐	๓.๐๑ - ขึ้นไป	
๑	๕๒	๓๓	๑๕	๑๐๐
๒	๔๘	๓๘	๑๓	๙๙
๓	๓๒	๔๓	๒๐	๙๕
๔	๑๐	๕๓	๒๘	๙๑
รวม	๑๔๒	๑๖๗	๗๖	๓๘๕

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใช้ระเบียบวิธีทางสถิติดังต่อไปนี้

๒.๑ การหาค่าร้อยละของนักศึกษาพยาบาลที่มีพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรม
ในชั้นต่าง ๆ จำแนกตามระดับชั้นและจำแนกตามคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา

๒.๒ ทดสอบความแตกต่างของพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมในแต่ละระดับ
ชั้นการศึกษา โดยการทดสอบ ไค-สแควร์

๒.๓ ทดสอบความแตกต่างของพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมในแต่ละระดับ
สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา โดยการทดสอบ ไค-สแควร์

๒.๔ หากามีชนิดิเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ

๒.๔.๑ คะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ ชั้นปีที่ ๔

๒.๔.๒ คะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่
มีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาค้างกัน

๒.๕ วิเคราะห์ความแปรปรวน ๒ ทาง* (Two way analysis of variance)
โดยมีระดับชั้นมีและคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาเป็นตัวแปรอิสระ คะแนนชั้นพัฒนาการการให้
เหตุผลทางจริยธรรมเป็นตัวแปรตาม รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก.

ในกรณีที่คะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ
จะทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนโดยใช้วิธีการของ นิวแมน-คูลส์

* วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการศึกษา. กองวิจัยการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๓. หน้า ๑๑๖ - ๑๑๘.